

РЕКОМЕНДАЦІЯ

щодо призначення Кириченко Юлії Миколаївни
на посаду судді Конституційного Суду України

Відповідно до частини восьмої статті 10⁸ Закону України «Про Конституційний Суд України», частини десятої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України Комітет Верховної Ради України з питань правової політики (далі – Комітет) розглянув на своєму засіданні 03.10.2025 (протокол № 201) питання щодо призначення Кириченко Юлії Миколаївни на посаду судді Конституційного Суду України та встановив таке.

За поданням Комітету Апаратом Верховної Ради України 22.05.2024 на офіційному веб-сайті Верховної Ради України оголошено про початок конкурсного відбору кандидатур на дві вакантні посади суддів Конституційного Суду України.

До Комітету надійшли документи Кириченко Юлії Миколаївни. Згідно з поданими документами Кириченко Ю.М. є громадянкою України, яка володіє державною мовою (Державний сертифікат про рівень вільного володіння другого ступеня, визначений Національною комісією зі стандартів державної мови), на день розгляду питання про призначення досягла 48 років (тобто не молодша 40 років), має вищу юридичну освіту (у 1999 році закінчила Київський університет імені Тараса Шевченка, отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Правознавство» та здобула кваліфікацію магістра права). Стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ятнадцять років (з 12.07.1999 – старший консультант, головний консультант відділу правової експертизи конституційних подань та звернень Управління правової експертизи Секретаріату Конституційного Суду України, з 27.03.2002 до 14.11.2005 – науковий консультант судді Конституційного Суду України, з 06.02.2006 до 05.12.2006 – заступник Керівника Головної служби політики інституційного розвитку - завідувач відділу аналізу політичної реформи Секретаріату Президента України, з 18.12.2006 до 09.11.2007 – помічник судді Конституційного Суду України Іващенко В.І., з 12.11.2007 до 04.07.2017 – помічник Голови Верховного Суду України, служба Голови Верховного Суду України, з 23.11.2017 – фізична особа-підприємець, що здійснює діяльність у сфері права, з 06.03.2020 до 03.05.2024 – старший юрист Товариства з обмеженою відповідальністю «ЛЕКСФОР», з 07.05.2024 до цього часу – радник Голови Верховної Ради України дев'ятого скликання Стефанчука Р.О.).

Комітет на своїх засіданнях 09.07.2024 і 31.07.2024 встановив відповідність Кириченко Ю.М., згідно з поданими нею документами, визначеним Конституцією України та Законом України «Про Конституційний Суд України» вимогам до судді Конституційного Суду України (щодо громадянства, володіння державною мовою, віку, освіти і стажу), та допустив цього кандидата до конкурсного відбору. Крім того, Комітет вирішив передати документи Кириченко Ю.М. до Апарату Верховної Ради України для організації проведення спеціальної перевірки відповідно до Закону України «Про запобігання корупції», а також копії таких документів – до Дорадчої групи експертів (далі – ДГЕ), яка здійснює діяльність відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України», для оцінювання моральних якостей і рівня компетентності у сфері права кандидатів і надання списку оцінених кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України.

Згідно з довідкою Відділу з питань запобігання корупції Апарату Верховної Ради України відомостей, які не відповідають встановленим законодавством вимогам для зайняття Кириченко Ю.М. посади, яка передбачає зайняття відповідального або особливо відповідального становища, або посади з підвищеним корупційним ризиком, не виявлено.

ДГЕ ухвалено рішення про те, що кандидат на посаду судді Конституційного Суду України Кириченко Ю.М. для цілей відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України на конкурсних засадах відповідає критерію високих моральних якостей (протокол засідання ДГЕ № 15 від 28.01.2025) та критерію визнаного рівня компетентності у сфері права (протокол засідання ДГЕ № 16 від 18.02.2025).

За результатами рейтингового голосування (протокол засідання ДГЕ № 16 від 18.02.2025) Кириченко Ю.М. отримала 3 голоси «ЗА».

Згідно із абзацом п'ятим частини сьомої статті 10⁸ Закону України «Про Конституційний Суд України» ДГЕ 19.02.2025 передала до Комітету відповідний список оцінених кандидатів та вмотивовані рішення стосовно них, у тому числі стосовно Кириченко Ю.М.

У частині третій статті 10¹ Закону України «Про Конституційний Суд України» зазначено, що підготовку питання щодо розгляду на конкурсних засадах кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України у Верховній Раді України здійснює комітет, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України (а саме: Комітет Верховної Ради України з питань правової політики), у порядку, визначеному Регламентом Верховної Ради України, з урахуванням положень цього Закону.

Відповідно до частини восьмої статті 10⁸ Закону України «Про Конституційний Суд України» та частини десятої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України після отримання від ДГЕ списку оцінених кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, відповідних рішень ДГЕ, а також документів та відомостей, наданих кандидатами, Комітет проводить з ними співбесіду та ухвалює рішення щодо рекомендації про призначення на посаду судді Конституційного Суду України.

Частиною дванадцятою статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України встановлено, що не пізніше ніж за п'ять днів до дати розгляду Верховною Радою України відповідного питання народним депутатам надаються *всі документи щодо кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України*.

Враховуючи викладене, на виконання рішення Комітету від 20.02.2025 Комітет звернувся 28.02.2025 до ДГЕ з відповідним листом вих. № 04-26/04-2025/47851 стосовно надання Комітету всіх документів щодо кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, наданих кандидатами, які включені до списку оцінених кандидатів, Дорадчій групі експертів протягом конкурсного відбору за квотою Верховної Ради України, оголошеного 22.05.2024.

14.03.2025 листом вих. № ДГЕ-1321/25-вих ДГЕ повідомила Комітет про те, що у неї відсутні правові підстави для надання Комітету документів, поданих ДГЕ кандидатами самостійно та/або на її запит під час проведення оцінювання кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України.

19.03.2025 Комітет листом вих. № 04-26/07-2025/63138 запросив ДГЕ взяти участь у засіданні Комітету 21.03.2025, на якому планувалося провести співбесіди з кандидатами на посаду судді КСУ.

21.03.2025 ДГЕ листом вих. № ДГЕ-1322/25-вих проінформувала Комітет про те, що члени ДГЕ змушені утриматись від участі у цьому засіданні Комітету, оскільки участь у відповідних співбесідах, на думку ДГЕ, лише Комітету може бути розцінена як нерівне ставлення ДГЕ до кандидатів від різних суб'єктів призначення суддів Конституційного Суду України. Крім того, запропоновано здійснювати комунікацію щодо «технічних питань проведення конкурсного відбору кандидатів на посади суддів Конституційного Суду України» в робочому порядку.

У зв'язку з цим на засіданні Комітету 21.03.2025 було вирішено відкласти розгляд зазначеного питання та провести робочу нараду членів Комітету з ДГЕ.

На запрошення Комітету Голова ДГЕ 15.04.2025 листом вих. № ДГЕ-1330/25-вих відповіла, що більшість членів ДГЕ (з присутніх 5 членів: 4 – «за», 1 – «проти») вважають недоцільним брати участь у робочій нараді з Комітетом 15.04.2025 з огляду на те, що станом на цю дату відповідний конкурсний відбір Верховною Радою України ще не завершено і участь ДГЕ в такого роду зустрічах до ухвалення Верховною Радою України рішення про призначення суддів Конституційного Суду України, рекомендованих ДГЕ, може бути розцінена як вихід за межі повноважень та втручання у сферу прийняття рішення, що належить до виключних конституційних повноважень з'їзду суддів України, Верховної Ради України та Президента України.

04.07.2025 за пропозицією Голови Комітету Комітет розглянув на своєму засіданні питання про роз'яснення деяких положень Закону України «Про Конституційний Суд України» щодо статусу та діяльності Дорадчої групи експертів та затвердив відповідні роз'яснення, у яких, зокрема, зазначив, що ДГЕ як допоміжний орган Верховної Ради України зобов'язана належно реагувати на звернення та запити Комітету, у разі потреби – надавати Комітету документи щодо кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, подані

Дорадчій групі експертів кандидатами самостійно та/або на її запит під час проведення оцінювання кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України.

19.09.2025 Комітет розглянув на своєму засіданні питання щодо підготовки проведення Комітетом співбесіди із кандидатами на посаду судді Конституційного Суду України та взаємодії Комітету з Дорадчою групою експертів, Секретаріатом Конституційного Суду України. Комітет вчергове запросив ДГЕ взяти участь у цьому засіданні, проте ДГЕ на нього не з'явилася. При цьому 18.09.2025 ДГЕ листом вих. № ДГЕ-1414/25-вих відповіла Комітету, що участь ДГЕ в обговоренні на засіданні Комітету зазначеного питання виходить за межі повноважень ДГЕ, передбачених Законом України «Про Конституційний Суд України».

Слід зазначити, що Комітет зробив всі залежні від нього дії для повноцінної реалізації задекларованої і закріпленої в частині першій статті 10² Закону України «Про Конституційний Суд України» мети створення ДГЕ: «сприяння суб'єктам призначення суддів Конституційного Суду України в оцінюванні моральних якостей і рівня компетентності у сфері права кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України».

На жаль, Комітет вимушений констатувати, що «сприяння суб'єктам призначення» по-різному розуміється ДГЕ та Комітетом.

Крім того, процес підготовки питання призначення суддів Конституційного Суду України виявив ряд інших проблем на етапі «сприяння ДГЕ суб'єктам призначення суддів Конституційного Суду України в оцінюванні моральних якостей і рівня компетентності у сфері права кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України».

Зокрема, потребує більш детального опрацювання і можливих законодавчих змін питання захисту персональних даних кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України та/або третіх осіб.

Так само потребує опрацювання і, можливо, додаткової правової регламентації питання щодо участі Секретаріату Конституційного Суду України в цьому процесі.

Очевидно, що для ефективної взаємодії, однозначного і спільного розуміння конкурсного процесу призначення суддів Конституційного Суду України між ДГЕ і Комітетом одне лише зазначення в законі мети участі ДГЕ в цьому процесі виявилось недостатнім.

Члени Комітету вважають, що зазначені питання мають бути опрацьовані і реалізовані у відповідному законопроекті про внесення змін до Закону України «Про Конституційний Суд України» і інших законів України.

Разом з тим, Комітет керується важливістю призначення суддів Конституційного Суду України за квотою Верховної Ради України на конкурсних засадах.

З метою максимального опрацювання цього питання в межах Комітету, а також підготовки до розгляду цього питання на засіданні Верховної Ради України Комітет 22.09.2025 безпосередньо звернувся до кандидатів і запропонував їм до 29.09.2025 надати копії документів, які подавалися ними до ДГЕ самостійно та/або на її запит, зокрема й результати виконання ними письмового оцінювання, для реєстрації таких документів в єдиній автоматизованій системі роботи з документами у Верховній Раді України.

Кандидатка на посаду судді Конституційного Суду України Кириченко Ю.М. на відповідне прохання Комітету надала відповіді на письмові завдання ДГЕ, рішення ДГЕ від 23.03.2024 про невідповідність кандидатки критерію високих моральних якостей, а також її відповіді на питання ДГЕ в частині спростування обґрунтованих сумнівів у невідповідності кандидатки критерію високих моральних якостей.

За результатами вивчення довідки Відділу з питань запобігання корупції Апарату Верховної Ради України, списку оцінених кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України та відповідних рішень Дорадчої групи експертів, документів та відомостей, наданих кандидатом на посаду судді Конституційного Суду України Кириченко Ю.М., а також співбесіди з нею, відповідно до статті 148 Конституції України, частини восьмої статті 10⁸ Закону України «Про Конституційний Суд України», частини десятої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань правової політики вирішив:

рекомендувати Верховній Раді України призначити Кириченко Юлію Миколаївну на посаду судді Конституційного Суду України.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

